

holdet over for Husmænd og deslige. Paa alle disse Punktter har Lovgivningsmagten gjort overordentlig store Indgreb, og det, at den ene af Parterne, i dette Tilfælde Schiastinefabrikanterne o. s. v., helst er fri for en saadan Begrænsning, er en ganske naturlig Sag. Havde man i sin Tid spurgt Jorddrotterne, Godsejerne o. s. v., om de helst vilde have disse forskellige Begrænsninger i Fæsteforholdet og i Raadigheden over deres Ejendom, som Lovgivningen har paalagt dem, vilde de upaatvilelig have svaret nej, det ville vi helst være fri for. At derfor Sælgeren, som er den, for hvis Bedkommende der træffes Indstrænkninger, nødvendig vil have det og, hvis man vil høre hans Stemme, vil udtale sig i den Retning, kan ikke forundre nogen.

Hvad angaar Præmieobligationerne, er der jo allerede i den Lov, som udkom i Foraaret, indeholdt Forbud mod at sælge dem paa Afdrag. Det endte jo med, at den kom til at gaa ud paa ikke alene at forbyde Kolportage af Præmieobligationer, men ogsaa Salget af dem paa Afdrag, og denne Bestemmelse behøves altsaa ikke. Men herom vil jeg sige det samme som om meget af, hvad det ærede Medlem har ytret, at det ikke er andet, end hvad der dels staa i de Anmærkninger, hvormed jeg ledsagede Lovforslaget, da jeg i sin Tid forelagde det for Tinget, og dels hvad det ærede Medlem selv har sagt og gentaget paa alle Sagens tidligere Trin. Jeg kan derfor ikke andet end anbefale det høje Ting at stemme for Lovforslaget, som jeg ikke tror vil medføre nogen Fare eller Skade, og som jeg dog ikke kan tro andet end vil gavne eller beskytte en stor Del Borgere, som ere økonomisk saa svagt stillede over for Medkontrahenten, at de have Krav paa Lovgivningens Beskyttelse.

Det. Hansen: Det højtærede Minister tager ganske fejl, naar han tror, at den Lov, vi vedtog i Fjor, forbyder at sælge Præmieobligationer paa Afdrag. Nej, den forbyder at kolportere Præmieobligationer og forbyder at sælge Andele af Præmieobligationer, men den forbyder ikke at sælge en hel Præmieobligation mod Afdrag.

Jeg finder i øvrigt kun Anledning til to Bemærkninger til den højtærede Ministers Foredrag. Den ene er den, at det, jeg navnlig har mod Lovforslaget, er den Usikkerhed, hvori Parterne komme fra første Færd, og navnlig Sælgeren, dels dette, at han slet ikke ved, hvad han virkelig faar i det Tilfælde, at han maa benytte sig af Ejendomsforholdet og Tilbagekaldelsesretten, og dels det, at man, naar der er Tale om at give

en Kredit og det ofte en meget risikabel Kredit, saa ikke giver ham de samme præcise Baaben, som man ellers overalt, hvor der er Tale om Kredit, giver. Det almindelige Synspunkt angaaende Kontraktfrihed diskuterede vi ved 1ste Behandling, saa det vil jeg ikke drage frem. Den højtærede Minister kom tilbage dertil og talte om, at, hvis man i sin Tid havde villet følge Jorddrotterne, havde vi aldrig faaet en fornuftig Landbolovgivning gennemført. Men jeg gaad vide, om den højtærede Minister lige over for Pengeinstitutioner i Handelsforhold vilde borttage noget af den Effektivitet, som en Vækselordning har, ophæve den særlige Vækselproceslovgivning og tillade enhver Indsigelse at komme frem mod en Væksel, eller om den ærede Justitsminister vilde forbyde i Panteobligationer at fastsætte, at hele Resten af Gælden er forfalden, naar Renten eller Afdrag udebliver ud over Terminen, eller om den ærede Justitsminister vilde ophæve dette, at der kan gøres Eksekution uden Lovmaal eller Dom, thi alt dette er mere analoge Tilfælde. Hvorledes man ordner Landbosforholdene, er en Ting for sig, det har Staten altid blandet sig ind i, og det er jo i den Grad Grundlaget for hele Samfundet, at det er naturligt, at Staten blander sig ind deri, men paa Kreditlovgivningens Omraade maa Staten ikke blande sig ind og slaa Baabnene af Hænderne, som jeg sagde før, paa dem, der give Kredit.

Justitsministeren (Mellermann): Jeg vil til det første Punkt blot bemærke dette, at denne Handel med hele Præmieobligationer spiller vist slet ikke nogen praktisk Rolle over for den store Del af Befolkningen. Det er vist kun Handel med Andele, der i den Henseende spiller nogen Rolle. Hvad de andre to Ting angaar, vil jeg kun sige dette, at det, at man fra første Færd af ikke ved, hvad man faar, ikke er andet end, hvad der gælder i ethvert Tilfælde, hvor der er Spørgsmaal om at søge Erstatning hos Modparten for Brud paa Kontrakt; der ved man ikke andet, end man faar det, som Retten vil tillende en, enten det nu sker efter uwillige Mænds Skøn eller paa anden Maade. Dette at man ikke forud ved, hvad man faar, i Tilfælde af, at Kontrakten brydes, er altsaa ikke ejendommeligt for dette Forhold. Hvad det andet Punkt angaar, som den ærede Taler berørte, fremgaar det af § 7 i Lovforslaget, at det jo ikke er Meningen at gribe ind paa alle andre Forholds Omraader, navnlig da ikke paa de almindelige Handelsforholds Omraader, men at